

[Undervisningsministeren.]

Der er ingen principiel forskel mellem vidnesbyrd og prøve. Enten man i sammenhængende prosalinier udtaler sig om børnenes kunnen i dansk, regning og sprog, eller man i tilknytning til prøve vedføjer nogle karakteriserende ord udfor hovedfagene, så er det jo det samme, der sker. Spørgsmålet er, hvad der er lettest at administrere, og hvad der giver det klareste vejledende billede. Hvis man fra lærerside foretrækker den sidste ordning, kan jeg ikke indse, at det kan føre til dyberegående konflikter, når man vel at mærke fastholder hovedskoleprøven som en prøve og ikke som noget som helst andet — uden gennemsnitskvotient og uden talkarakterer.

Jeg gør opmærksom på, at det står hjemmet frit, om det ønsker, at barnet skal deltage i prøve eller ej. Hvis forældre enes om det, kan de fritage hele klassen for prøve.

Det er min opfattelse, at drøftelserne i 8 mands udvalget på mange væsentlige punkter har nærmet de oprindelige synspunkter til hinanden.

Mindretallet har overvejet mulighederne for at tilkendegive sine ønsker i form af ændringsforslag til de enkelte punkter i flertallets forslag, men har ikke fundet dette muligt, hvorimod man i en betænkning af 18. april 1955 til forslaget af 4. januar 1955 har gjort rede for sine principielle synspunkter. Herom skal jeg henvise til betænkningen, der er optaget som bilag til forslaget til lov om ændringer af folkeskoleloven. Af tidsmæssige grunde har mindretallet ikke været i stand til at fremkomme med et fuldt udarbejdet forslag, men ved genfremsettelsen af nærværende lovforslag i efteråret 1955 vil fuldt udarbejdede mindretalsforslag blive optaget som bilag til lovforslagene.

Som en sammenfatning af mine bemærkninger til de to lovforslag, der forelægges i dag, vil jeg gerne sige, at hvis disse forslag gennemføres, vil følgende nås:

1) Der vil komme harmoni i det danske skolebillede. Hvis forholdene får lov til at passe sig selv, vil det blive mere og mere skævt, og vi bør ikke vente med at forme den harmoni, som i dette øjeblik er mulig.

2) Land og by får samme muligheder i langt højere grad end nu, så der efterhånden kan blive lige start for lige evner

uden hensyn til fødested eller forældres stilling.

3) Der kaldes på det kommunale initiativ og det fælleskommunale ansvar: søg at skabe en fælleskommunal skoleoverbygning, der giver mere fred og sammenhæng i skolearbejdet.

4) Der sker en afsvækkelse af eksamensvæsenet. Eksamen flyttes så at sige fra den egentlige folkeskole over på den realskole, der i fremtiden afslutter det kommunale skolebillede. Prøven forenkles og indgår som led i en pædagogisk-psykologisk bedømmelse.

5) De to linier — eksamenslinien og den eksamensfri linie, der nu er kommet lidt for langt fra hinanden — bringes nærmere sammen, så der med rette kan tales om en samlende skole.

6) Læreren får større frihed, herunder en mere reel metodefrihed, og større ansvar. Der gives ham en mere selvstændig stilling i undervisningen.

7) Der sker i undervisningsplanerne en samling om de virkelig væsentlige fag med dansk og regning i centrum.

8) Den pædagogiske forsøgsvirksomhed får i fremtiden et klarere perspektiv, når den alene drejer sig om rent pædagogiske opgaver og ikke også om strukturproblemer, som den alligevel ikke kan løse.

9) Vi rykker nærmere til den nordiske og angelsaksiske skole og fjerner os fra den germanisering, der ikke altid har været til gavn for os.

10) Loven forenkles til en rammelovgivning, der tillader et friere initiativ. Skolen demokratiseres yderligere, idet hovedskolen ikke blot danner bro til gymnasium og realskole, men organisk fører frem til alle videregående ungdomsskoler.

Gennem alle vore bestræbelser fastholder vi som urokkeligt mål, at fremtidens folkeskole skal hvile i sig selv uden pres af overliggende former.

Den bestræbelse, der her har fundet udtryk i lovforslagene, er af ganske upolitisk karakter. Den er en gruppe skolemenneskers redelige forsøg på at bane vej for en reform, der forener tradition og fremskridt på en måde, som er naturlig i dette land. Den danske skoles problemer skal løses på dansk. Det er mit håb, at den redelige vilje, forslagene er udtryk for, vil blive respek-